तरुणाईच्या आनंदाला आकाश ठेंगणे

विद्यापीठ परिसर फुलला; दीक्षांत समारंभाला यात्रेचे स्वरूप, पदवी घेण्यासाठी पदवी प्रदान स्टॉलवर विद्यार्थ्यांची झुंबड

प्रतिनिधी

कोल्हापूर
शिवाजी विद्यापीठ परिसराला दीक्षांत
समारंमनिमित्त शुक्रवारी सकाळी ७
वाजल्यापासून अक्षरशः जत्रेचे स्वरूप आले
होते. विद्यार्थी मित्र—मैत्रिणींनी कङ्यावर
बसून जुन्या आठवणींना उजाळा दिला.
पदवी स्वीकारल्यानंतर मुख्य इमारतीसमोर
अश्वास्त्व छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या
पुतळ्यासह छायाचित्रे टिपण्यात विद्यार्थी
मग्न होते. विद्यापीठात दिवसमर तरुणाईचा
किलविलाट अनुभवयास मिळत होता.
प्रत्येकाच्या चेहऱ्यावर पदवी प्रमाणपत्र
घेतल्याचे कुतूहल व आनंद ओसंडून वाहत

पदवीसाठीचा गाऊन घालून दिवसभर विद्यार्थी परिसरात फिरत होते. पदवी प्रमाणपत्र स्वीकारल्यानंतर चेहऱ्यावर ओसंडणारा आनंद... एकमेकांच्या चेष्टामस्करीत होणारे फोटोसेशन. विद्यार्थी मित्रांसोबत सेल्फी काढून पदवी मिळाल्याचा आनंद साजरा करीत होते. बऱ्याच दिवसांनी भेटलेले मित्र—मंडळी आणि त्यांच्या रमलेल्या गप्पांच्या मैफली अशा वातावरणात विद्यापीठ कॅम्पस परिसरात जणू पदवीधारकांचा मेळाच मरला होता. आनंदाचे डोही... आनंद तरंग... अशा वातावरणाने विद्यापीठ परिसर भारून

कोल्हापूर : विद्यार्थी व विद्यार्थिनींनी पदवी प्राप्तीचा आनंद असा जल्लोषात साजरा

गेला होता

ग्रंथ व पुस्तकांचे स्टॉल पाहण्यासाठी व पुस्तके विकत घेण्यासाठी गर्दी दिसत होती. तर काहीजण मित्र-मैत्रिणीबरोबर चहापान करण्यात गुंग झाले होते. ज्या गुणवंतांना पारितोषिक मिळणार होते असे विद्यार्थी गाऊन घालून पालक व मित्र-मैत्रिणींसह उपस्थित होते. पदवीनंतर पुढे काय, असा प्रश्न विचारत पदवी मिळालेल्या अनेकांच्या डोळ्यांमध्ये उच्च शिक्षणाची स्वप्ने दाटली होती. उच्च पदवी, स्पर्धा परीक्षा की नोकरी असे प्रश्नही उत्साही गर्दीतही

काहींच्या चेहऱ्यावर पडल्याचे दिसत होते. मित्रांसोबत ग्रुप फोटो आणि संग्रही ठेवण्यासाठी स्वतःचे पदवी घेतलेले

छायाचित्र काढण्याकडे विद्यार्थ्यांचा कल दिसून येत होता. वेगवेगळ्या पोजमध्ये पदवी प्रमाणपत्रासह छायाचित्रे काढून घेतली जात होती.

विद्यार्थ्यांना पदवी घेण्यासाठी त्रास होऊ नये म्हणून परीक्षा विभागातर्फे ९३ स्टॉलची व्यवस्था करण्यात आली होती. प्रत्येक स्टॉलवर प्रत्येकी दोन कर्मचारी त्या त्या विषयाची पदवी प्रमाणपत्राचे वाटप करीत होते. दीक्षांत समारंभाची वेगवेगळी काम जवळपास ६०० कर्मचाऱ्यांना वाटून दिली होती. शिवाजी विद्यापीठातील कर्मचारी रात्री उशिरापर्यंत विविध अधिविभागांची पदवी प्रमाणपत्र वाटप करीत होते. के.एम.टी. प्रशासनाने विद्यार्थ्यांची ये जा करण्यासाठी गैरसोय होऊ नये यासाठी बसेसची संख्या वाढवली होती. विद्यार्थ्यांच्या सोयीसाठी चहा, स्नॅक सेंटर, आईस्क्रीम सेंटर यांची रेलवेल होती.

बंदोबस्तासाठी चार अधिकाऱ्यांसह ५० पोलीस कर्मचारी तैनात

पद्मविभूषण, राजीव गांधी विज्ञान आणि प्रौद्योगिकी आयोग महाराष्ट्र शासनाचे अध्यक्ष आणि राष्ट्रीय अणुउर्जा आयोगाचे माजी संचालक डॉ. अनिल काकोडकर दीक्षांत समारंभाचे प्रमुख पाहुणे असल्यामुळे मोठा पोलीस बंदोबस्त तैनात होता. सकाळी ८ वाजल्यापासून ते सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत पाच पोलीस अधिकाऱ्यांसह ५० पोलीस कर्मचारी आपली ड्यूटी बजावत होते. तसेच शिवाजी विद्यापीठातील जवळपास २५ सुरक्षा रक्षक विद्यापीठ परिसरात पहारा देत होते.

विविध अधिविभागाच्या स्टॉलवर विद्यार्थ्यांनी पदवी प्रमाणपत्र घेण्यासाठी केलेली गर्दी

दीक्षांत समारंभप्रसंगी पदवी प्राप्तीचा आनंद काही विद्यार्थ्यांनी आपला आनंद असा सेल्फीत कैद केला.

कोल्हापूर : ५३ व्या दीक्षांत समारंभासाठी कोल्हापूर, सांगली, सातारा जिल्ह्यातील स्नातकांनी पदवी घेण्यासाठी केलेल्या गर्दीमुळे शिवाजी विद्यापीठाचा परिसर असा पु

युवकांनी राष्ट्रअभारणीत हातभा

पद्मविभूषण डॉ. अनिल काकोडकर यांचे प्रतिपादन, शिवाजी विद्यापीठाचा ५३ वा दीक्षांत समारंभ उ

प्रतिनिधी

कोल्हापूर जागतिकीकरणात प्रत्येकाने आपल्यातील क्षमता ओळखून औद्योगिक अभ्यासक्रमात प्राविण्य मिळवले तर उद्योग क्षेत्रातील संधींचा लाभ घेता येईल. उच्च शिक्षणाच्या माध्यमातून शिक्षणाचा गुणात्मक दर्जा वाढवून, शैक्षणिक संस्थांनी दर्जेदार संशोधन करता येईल. ग्रामीण व शहरी मागातील आर्थिक, सामाजिक, शैक्षणिक मूल्यांची दरी कमी करण्यांची गरज आहे. आपल्या समोरील आव्हाने स्वीकारून राष्ट्र उभारणीसाठी युवकांनी हातभार लावला पाहिजे, असे प्रतिपादन पद्मविभूषण व राष्ट्रीय अणुऊर्जा आयोगांचे माजी संचालक डाॅ. अनिल काकोडकर यांनी केले.

लोककला केंद्रामधील शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभात प्रमुख पाहुणे म्हणून ते बोलत होते. पदार्थविज्ञान अधिविभागातील विद्यार्थीनी सोनाली बेकनाळकर हिला राष्ट्रपती सुवर्णपदक यांना मिळाले तसेच कुलपती पदकाने सातारच्या छत्रपती शिवाजी कॉलेजमधील एम. ए. संस्कृत विषयाची विद्यार्थीनी स्नेहल चव्हाण हिला प्रमुख पाहुण्यांच्या हस्ते गौरविले. तसेच अनेक विषयातील गुणवंत विद्यार्थ्यांना आणि पीएच. डी. प्राप्त विद्यार्थ्यांना विविध पारितोषिकांनी गौरवण्यात आले. कुलगुरू

कोल्हापूर : दीक्षांत समारंभात स्नातकांना मार्गदर्शन करताना पद्मविभूषण डॉ. अनिल काकोडकर. सोबत परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर, डॉ. डी. आर. मोरे, डॉ. डी. टी. शिर्के आदी.

डॉ. देवानंद शिंदे यांनी अहवाल वाचन करताना ४९ हजार ९५९ विद्यार्थ्यांना पदवी प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात येत आहेत, असे सांगत विद्यापीठाच्या प्रगतीची घोडदौड कशी वाढत गेली याचे सविस्तर विश्लेषण केले.

डॉ. काकोडकर म्हणाले, शिक्षण व्यवस्था ही संशोधनाला चालना देणारी असली पाहिजे. दर्जेदार शिक्षणाच्या माध्यमातूनच एकापाठोपाठ एक उभा असलेल्या आव्हानांना तोंड देण्यास मदत होईल. ग्रामीण व शहरी भगातील अंतर कमी करण्यासाठी तंत्रज्ञानावर आधारित संकल्पना विकसित केल्या पाहिजेत. तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रात जगात अव्बल होण्याची क्षमता भारताकडे आहे. तरीही देशांवर अवलंबून आहोत. यावर अद्यापही आपण तंत्रज्ञानासाठी अन्य करण्यासाठी नव संशोधनाचे तंत्रज्ञ

इब्राहिम मुल्लाणी यांची प्लंबर ते पीएच, डी. पर्यंत मजल

जिल्ह्यातील कंदलगावातील इब्राहिम मुल्लाणी यां प्लंबर ते शिवाजी विद्यापीठातील वाणिज्य विभागातृ 'बिझनेस इकॉनॉमिक्स' या विषयामधून 'ए स्टडी ऑ हेल्थ ॲण्ड पेन्शन प्रोडक्ट इन इंशुरन्स इंडस्ट्री वि रेफरन्स महाराष्ट्र' या विषयातून त्यांती पीएच. इं पदवी (डॉक्टरेट) पर्यंत मजल मारली आहे. प्लंबर काम करताना पदवी, पदव्युत्तर आणि पीएच, इं

मिळवण्याचे स्वप्न पाहत होतो. काम संपल्यानंतर आहोरात्र अभ्यास करू आणि शिक्षकांचे मार्गदर्शन व आई, वडील, पत्नी, मुली व इतर कुंटुबीयांच सहकार्य लाभले. मित्रांच्या सहकार्याबद्दल आभार मानावे तेवढे थोडे आहेत.

ज्लासंपर्क कक्ष शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हासू

ठी केलेल्या गर्दीमुळे शिवाजी विद्यापीठाचा परिसर असा फुलून गेला होता.

(छाया : इम्रान गवंडी)

गीत हातभार लावला पाहिजे

गपीठाचा ५३ वा दीक्षांत समारंभ उत्साहात : ४९ हजार ९५१ स्नातकांना पदव्या प्रदान

विभूषण डॉ. अनिल काकोडकर. सोबत परीक्षा नियंत्रक गंदवंडेकर, डॉ. डी. आर. मोरे, डॉ. डी. टी. शिर्के आदी.

त्तकडे आहे. तरीही देशांवर अवलंबून आहोत. यावर मात त्रज्ञानासाठी अन्य करण्यासाठी नव संशोधनाचे तंत्रज्ञानात

:म मुल्लाणी यांची प्लंबर ते पीएच, डी. पर्यंत मजल

जिल्ह्यातील कंदलगावातील इब्राहिम मुल्लाणी यांनी प्लंबर ते शिवाजी विद्यापीठातील वाजिज्य विभागातून 'बिझनेस इकॉनॉमिक्स' या विषयामयून ए स्टडी ऑफ हेल्य ॲण्ड पेन्शन प्रोडक्ट इन इंशुरन्स इंडस्ट्री विश रेफरन्स महाराष्ट्र' या विषयातून त्यांती पीएचं. डी. पदवी (डॉक्टरेट) पर्यंत मजल मारली आहे. प्लंबरचे काम केरताना पदवी, पदव्युत्तर आणि पीएच. डी. न पाहत होतो. काम संपल्यानंतर आहोरात्र अन्यास करून मार्गदर्शन व आई, वडील, पत्नी, मुली व इतर कुंटुबीयांच्या मित्रांच्या सहकार्याबद्दल आभार मानावे तेवडे थोडे आहेत.

रुपांतर केले जाण्याची आवश्यकता आहे. अनेक सामाजिक समस्यासुद्धा तंत्रज्ञानाच्या माध्यमातून दूर करणे शक्य आहे. बहुस्तरीय अध्ययन प्रणाली विकसित करून विविध विषयांतील विद्यार्थ्यांसाठी संशोधनाला पूरक व पोषक वातावरण निर्मिती करण्याची गरज आहे. देशातील सामाजिक-आर्थिक-सांस्कृतिक क्षेत्राला चालना देण्यासाठी दर्जेदार कौशल्य निर्मिती करणे काळाची गरज आहे. मात्र, सध्याच्या अध्यापन प्रक्रियेत नेमक्या या महत्त्वाच्या बाबींचाच अभाव असल्याची खंत त्यांनी डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली. शालेय जीवनापासूनच विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनाची गोडी निर्माण करून, विद्यार्थ्यांना संशोधनामध्ये प्रोत्साहन दिले पाहिजे असे

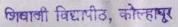
उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात ज्ञानाधिष्ठित तंत्रज्ञानाचे लोकशाहीकरण व विकेंद्रीकरण करण्याची नितांत गरज आहे. अब्जावधी डॉनर्सच्या स्टार्ट-अप कंपन्या सुरू करण्यामध्ये भारत जागतिक स्तरावर आघाडीवर आहे. त्यामुळे उच्चशिक्षणात संशोधन आणि नवनिर्मितीला पोषक बाताबरण तयार करून, भारत सांस्कृतिक जीवनाचे अविमाज्य अंग बनले पाहिजे, अशी अपेक्षाही डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली.

यावेळी कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे डॉ. विलास नांदवडेकर,

बीसीयुडीचे संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, वित्त व लेखाधिकारी अजित चौगुले, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे समन्वयक डॉ.डी.के. गायकवाड, विद्यार्थी कल्याण मंडळाचे संचालक डॉ. आर. व्ही. गुरव, शिक्षक व विद्यार्थी, कर्मचारी मोठया संख्येने उपस्थित होते.

ग्रामीण विकासासाठी सुधारित आराखडा तयार करण्याची गरज

२०११ च्या जनगणनेनुसार, १२१ कोटी भारतीयांपैकी सुमारे ८३.३ कोटी म्हणजे ६८.८ टक्के भारतीय ग्रामीण भागात राहतात. भारतीय अर्थव्यवस्थेला आपल्या उत्पादकतेच्या बळावर चालना देणाऱ्या ग्रामीण भागातील या घटकांचे उत्पन्न शहरी भागाच्या निम्मे आहे. २०११ च्या सामाजिक-आर्थिक व जातिगणनेनुसार, सर्वसाधारण शारिरीक श्रम (५९ टक्के) व उत्पादकता (३० टक्के) या घटकांच्या बळावर ग्रामीण भागाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेत योगदान आहे. अवध्या ९.७ टक्के ग्रामीण कुटुंबांना नियमित वेतन मिळते, तर सुमारे ५६ टक्के ग्रामीण नागरिक भूमिहीन आहेत. त्यामुळे त्यांच्या दैनंदिन गरजांसाठीचा संघर्ष मोठा आहे: कृषी क्षेत्राच्या पलीकडे जाऊन उद्योग, उत्पादन व सेवा क्षेत्रांमध्ये समावेशन करण्यासाठी ग्रामीण विकासाचा सुधारित आराखडा निर्माण करण्याची

कोल्हापूर : दीक्षांत समारंभानिमित्त शिवाजी विद्यापीठातील परिसर विद्यार्थ्यांनी बहरून गेला होता.

(छाया : अमर कांबळे)

विद्यापीठात दिल दोस्ती दुबारा

५३ व्या दीक्षांत समारंभानिमित्त परिसर बहरला

कोल्हापूर / प्रतिनिधी :

कॉलेज संपत्यानंतरच्या बऱ्याच दिवसांनी विद्यापीठाच्या दीक्षांत समारंभानिमित्त शिवाजी विद्यापीठात मित्र-मैत्रिणींचा मेळ जमला होता. या निमित्ताने रमणीय अशा महाविद्यालयीन जीवनाच्या आठवणीत दिल दोस्ती दुबारा एकत्र आल्याचे चित्र पहायला मिळाले.

पदवी मिळाल्याचा आनंद मित्र-मैत्रीण मेटल्यानंतर दुणावला. आपल्या महाविद्यालयीन जीवनातील त्या रमणीय दिवसांच्या आठवणींना उजाळा देत विद्यार्थी-विद्यार्थिनींनी पदवी स्वीकारली. अभिमानेने हातामध्ये पदवीचे प्रमाणपत्र घेऊन, अंगामध्ये गाऊन घालून दोस्त मंडळींबरोबर पुन्हा एकदा फोटो व सेल्फी काढण्याची स्पर्धाच विद्यापीठ परिसरात लागली होती. शिवाजी विद्यापीठाचा हिरवागार परिसर विविध रंगांनी फुलून गेला होता. मुख्य प्रशासकीय इमारतीसमोरील बाग व छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याचा परिसर तरुणाईने बहरून गेला होता.

सकाळपासून परिसरात विद्यार्थ्यांची गर्दी

होत होती. त्यामुळे कॅम्पस्मध्ये वेगळेच चैतन्य निर्माण झाले होते. विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील कोल्हापूरसह सांगली आणि साताऱ्यातील विद्यार्थी पदवी प्रमाणपत्र घेण्यासाठी सकाळपासून विद्यापीठात दाखल होत होते. विद्यापीठाच्या वतीने वाहन तळाची उत्तम व्यवस्था केली असतानाही विद्यापीठासमोरील मार्गावर वाहने लागली होती. विद्यार्थी परिसरात ग्रुप करून तासन्तास गप्पात रंगले होते.

शिवाजी विद्यापीठाच्या या ५३ व्या तीक्षांत समारंभात एकूण ४९ हजार ९५१ पदव्या स्नातकांना प्रदान करण्यात आल्या. एकूण विद्यार्थ्यांपैकी २२ हजार ३३७ स्नातक या तीक्षांत समारंभात प्रत्यक्ष उपस्थित राहून पदव्या स्वीकारल्या. यापैकी ११,०६२ मुलांचा, तर ११,२७५ मुलींचा समावेश होता. २७,६१४ विद्यार्थ्यांनी उपस्थित न राहता पोस्टाने पदवी स्वीकारण्याचा पर्याय स्वीकारला. उपस्थित न राहता पदवी स्वीकारणाऱ्यांमध्ये १४,६५३ मुलांचा तर १२,९६१ मुलींचा समावेश आहे.

प्रदान करण्यात आलेल्या पदव्या		
विद्या शाखा	प्रत्यक्ष	अप्रत्यक्ष
कला व ललित कला	२१४७	३७१२
सामाजिकशास्त्र	३९६०	४८८६
विज्ञान	४६९८	4049
विधी	404	४०२
वैद्यकीय	00	०६
वाणिज्य	8003	५७२१
शिक्षणशास्त्र	808	७२३
अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान	4086	9800
आयुर्वेद व होमिओपॅथिक	2	4

विद्यार्थ्यांचा उत्साह

विद्यापीठाच्या गत वर्षीच्या ५२ व्या दीक्षांत समारंभात ५२ हजार १६० अशा विक्रमी संख्येने स्नातकांनी पदवी स्वीकारली होती. मागील वर्षीच्या तुलनेत यंदाची संख्या काहीशी कमी असली तरी विद्यार्थ्यांचा उत्साह मात्र अवर्णणीय असाच होता.

विद्यापीठ परिसरात पदवी प्रमाणपत्र घेण्यासाठी स्टॉलवर झालेली गर्दी.

शिवाजी विद्यापीठाच्या दीक्षांत समारंभात पदवी स्वीकारल्यानंतर आनंद व्यक्त करताना विद्यार्थी. (छाया : एस. अली, अमर कांबळे)

Over 50 Publishers Took Part In Granth Mahostav, SUK Celebrated 53rd Convocation Ceremony On Friday Festival of books at Edu and development go hand in hand: Kakodkar

SUK a big success

As many as 50 publishers participated in the annual book festival at Shivaii University, Kolhapur

TIMES NEWS NETWORK

Kolhapur: The Granth Mahotsay on the Shivaii University, Kolhapur (SUK) campus recorded a rousing response this year with over 50 book publishers participated in the three-day event that began on Thursday.

The event had a wide array of books including competitive exam books and other literary works by various authors.

Namita Khot, University Librarian, SUK told TOI that over 5,000 visited and bought varied range of books.

She said, "Considering it was Mahashivaratri on Friday, we had set up a special

food stall. It is overwhelming to see that that the response is rising every passing year. SUK has also offered special discount on books for the teaching and non-teaching staff under the Teachers Personal Library Scheme (TPLS) sche-50% discount to teachers on the purchase of books. Unfortunately, we have seen a fall down in response from the teaching as well as the non-teaching staff."

An SUK official said. "TPLS is a 25 year old scheme which is valid twice a vear. All teaching and non-teaching staff can avail the benefit of this scheme."

TIMES NEWS NETWORK

Kolhapur: Eminent nuclear scientist and chairman of Rajiv Gandhi Science and Technology Commission Anil Kakodkar on Friday said research and possibilities of development in the respective areas and cordial relation of educational institutions with each other can take the country ahead.

Kakodkar, a Padma Vibhushan awardee, was speaking at the 53rd convocation ceremony of Shivaji University, Kolhapur (SUK) held on its campus. "Education and development go hand-inhand and if it is done properly it always helps the country," he said.

On the opportunities in higher education and challenges that pose ahead of it. he said the country needs to become self-reliant in the field of advanced technology.

"We are still dependent me. The scheme will offer on other countries. There are many new research and development going across the country that needs to be converted into the latest technology. This research and development can also fill the gap between urban and rural areas. Many social issues too can be resolved with the help of technology, we just need to widen our dimensions about it." he said.

A total of 49,951 graduates were conferred with degrees on the 53rd convocation ceremony at the Shivaji University, Kolhapur

Kakodkar said in the field of higher education, we need de-centralization of the knowledge oriented technology. "Migrant Indians are involved in the starting of many billion dollar start-ups in other countries and it needs to be replicated in the field of higher education. It should be in our culture to create and nurture research oriented objectives," he said.

During the convocation as many as 49,951 graduates

were conferred with degrees. Of the total degrees, 22,337 were conferred in presence, while 27,614 were conferred in absence of the students. Apart from that as many as 194 PhD and 64 MPhil scholars were also awarded with degrees during the event. During the event, as many as 100 different awards were distributed to 87 students. Vicechancellor Devanand Shinde conferred 42 PhD scholars with their certificates.

ग्रामीण-शहरी असमतोलाव

ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ अनिल काकोडकरः शिवाजी विद्यापीठाच्या दीक्षान

सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. २४: ग्रामीण भागातील तरुणाईची ज्ञानाधिष्ठित क्षमता वृद्धी करण्यात उच्च शिक्षण प्रणालीने पढाकार घेतला पाहिजे. असे झाल्यास सध्या दिसणारा ग्रामीण-शहरी आर्थिक असमतोल दूर होण्यास मदत होईल, असे प्रतिपादन पद्मविभूषण ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर यांनी आज येथे केले. शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभात ते बोलत होते. विद्यापीठाच्या दीक्षान्त मंडपात मंगलमय वातावरणात हा सोहळा

उच्च शिक्षणाच्या बदलत्या दिशांचा वेध घेण्याची गरज व्यक्त करत श्री. काकोडकर यांनी आकडेवारीसह वस्तुस्थिती मांडली. ते म्हणाले, "२०११ च्या जनगणनेनुसार १२१ कोटी भारतीयांपैकी ८३.३ कोटी लोक (६८.८ टक्के) ग्रामीण भागात राहतात. केंद्र सरकारच्या एका तज्ज्ञ समितीच्या अंदाजानुसार, प्रामीण कुटुंबांच्या सरासरी उत्पन्नापेक्षा शहरी भागातील कुटुंबांचे उत्पन्न दुप्पट आहे. आणखी एका सामाजिक-आर्थिक पाहणीनुसार प्रत्यक्ष शेती करणारे ३० टक्के, मज़री-रोजंदारी करणारे ५१ टक्के अशी ग्रामीण उत्पन्नाची विभागणी होते. केवळ ९ टक्के ग्रामीण कुटुंबे नोकरीवर अवलंबन आहेत. तब्बल ५६ टक्के लोक

कोल्हापुर : शिवाजी विद्यापीठाच्या दीक्षान्त सोहळ्यात शुक्रवारी सर्वसाधारण कौशल्याचे 'राष्ट्रपती सुवर्णपदक' ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. ३ डावीकडून परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, श्री. काकोडकर, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे आदी. दुसऱ्या छायाचित्रात विद्यार्थ्यांनी प्रशस्तिपत्र

भूमिहीन असल्याचेही वास्तव आहे. याचा विचार करता शेतीच्या पलीकडे जाऊन उत्पन्नाची साधने शोधली पाहिजेत. ज्या योगे शहरी उत्पन्नाच्या जवळपास जाता येईल. त्यासाठी उत्पादन आणि सेवा क्षेत्रातील संधी शोधाव्या लागतील. तरच ग्रामीण-शहरी आर्थिक दरी कमी करता येईल. सुदैवाने सध्याच्या ज्ञानयुगाने संबंधित संधी उपलब्ध केल्या आहेत. आज वेगाने विकसित होत असलेले तंत्रज्ञान, विकेंद्रीकरण यामुळे ग्रामीण जनतेला उत्पादन व सेवा क्षेत्रातील जागतिक स्पर्धेत सहभाग घेणे शक्य आहे. असे झाले तर ग्रामीण भागाला शहरी भागातील उत्पन्नाशी बरोबरी तर करता येईलच; किंबहना त्यापेक्षाही पुढे जाता येईल. त्यासाठी आपल्या शिक्षणप्रणालीने ग्रामीण तरुणाईला कौशल्यशिक्षित करण्यावर भर दिला पाहिजे."

> शिक्षण म्हणजेच ग्रामीण

विद्यार्थ्यांना त्यांची पदवी मिळण्यासाठी स्टॉलला क्रमांक देऊन त्याचे नेटके नियोजन केले होते. परीक्षा भवन इमारतीसमोरील मैदानात ही व्यवस्था केली होती. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना पदवी घेताना कोणताही त्रास घ्यावा लागला नाही. याच मंडपासमोर खाद्यपदार्थांचे स्टॉलही उभे करण्यात आले होते. याच परिसरात ग्रंथमहोत्सवाचे आयोजन केले आहे. उद्यापर्यंत हा महोत्सव खुला राहणार आहे.

विकासाचा स्तंभ आहे. सुशिक्षित विद्यार्थी समाजातील समस्या चांगल्या प्रकारे सोडवू शकतील. शिक्षण हे जीवनभर चालत राहणारे आहे. प्रत्येक वेळी जीवनात नवनवीन शिकावे लागते. मोठी स्वप्ने पाहन त्यासाठी प्रयत्न करणे यातूनच प्रगती होऊ शकते, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांनी अहवालवाचन केले. ते म्हणाले, ''विद्यार्थ्यांनो, पदवीनंतर नव्या युगात प्रवेश करणार आहात. हे नवे जग

वेगवान आणि स्पर्धेचे आहे. ही स्पर्धा जागतिक स्तरावरील आहे. त्यासाठी तुम्हाला या पदवीबरोबरच काही महत्त्वाची जीवनकौशल्ये, तंत्रकौशल्ये आत्मसात करावी लागणार आहेत, ज्यामुळे तुमचा पुढील कार्यकाळ सखद आणि आशादायी होण्यास मदत होणार आहे. अंगभूत कौशल्य, आत्मविश्वास आणि सुजनशीलतेच्या बळावर पुढील जीवन जगायचे आहे. भारत सरकारच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयातर्फे गतवर्षी प्रथमच देशातील

सेल्फी आ

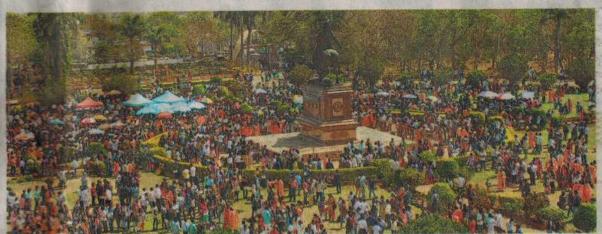
विद्यार्थांना पदर आवरला नाही. उभे राहन फोटो एकमेकांत शेअर चालत येताना अ चित्रीकरण केले

विद्यापीठांची क्रमवार्र देशातील सुमारे ५ शिवाजी विद्यापीठाने राज्यात प्रथम क्रमांक यू. एस. न्यूज ॲण्ड अमेरिकेतील संस्थे बेस्ट ग्लोबल यादी जाहीर केली. विद्यापीठ २१व्या स करंट सायन्स या जर्न आकडेवारीच्या आध सर्वेक्षणात संशोधना

तोलावर शिक्षण हाच उतारा

ग्रापीठाच्या दीक्षान्त समारंभात ४९ हजार ९५१ विद्यार्थ्यांना पदवी प्रदान

ती सुवर्णपदक' ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर यांच्या हस्ते स्वीकारताना सोनाली बेकनाळकर तर कुलपती पदक स्वीकारताना स्नेहल चव्हाण. व्यासपीठावर ऱ्या छायाचित्रात विद्यार्थ्यांनी प्रशस्तिपत्रकासह फोटो काढण्यासाठी छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याभोवती गर्दी केली होती. (संजय देसाई : सकाळ छायाचित्रसेवा)

सेल्फी आणि गाऊन...

रु देऊन गोरील दवी घेताना बाद्यपदार्थीचे त्सवाचे त्र आहे. विद्यार्थ्यांना पदवी घेतल्यानंतर गाऊनवर सेल्फी काढण्याचा मोह आवरला नाही. अनेक विद्यार्थ्यांनी, जुन्या मित्र-मैत्रिणींनी एकत्रित उभे राहून फोटो शूट केले. अनेकांनी आपल्या ग्रुपचे सेल्फी काढून एकमेकांत शेअर केले. मिरवणुकीने वीक्षान्त मंडपात गाऊन घालून चालत येताना अनेकांनी आपले मोबाइल हॅण्डसेट इतरांकडे देऊन चित्रीकरण केले.

व आहे. ही स्पर्धा आहे. त्यासाठी बरोबरच काही ाल्ये, तंत्रकौशल्ये लगणार आहेत, ढील कार्यकाळ गादायी होण्यास मंगभूत कौशल्य, सृजनशीलतेच्या न जगायचे आहे. नुष्यबळ विकास प्रथमच देशातील विद्यापीठांची क्रमवारी ठरविली. यात देशातील सुमारे ५५० विद्यापीठांत शिवाजी विद्यापीठांने २८ वा तर राज्यात प्रथम क्रमांक प्राप्त केला आहे. यू. एस. न्यूज ऑण्ड वर्ल्ड रिपोर्ट या अमेरिकेतील संस्थेने भारतातील बेस्ट क्लोबल युनिव्हसिंटीज्ची यादी जाहीर केली. यामध्ये शिवाजी विद्यापीठ २१व्या स्थानी झळकले. करंट सायन्स या जर्नलने स्कोपस या आकडेवारीच्या आधारावर केलेल्या सर्वेक्षणात संशोधनाच्या बाबतीत

शिवाजी विद्यापीठाचा देशात १९ वा क्रमांक लागतो. देशातील अकृषी विद्यापीठांत सहावा क्रमांक लागतो, तर राज्यात पहिला क्रमांक लागतो. मटेरिअल सायन्सच्या संशोधनात देशातील अकृषी विद्यापीठांत शिवाजी विद्यापीठ देशात पहिल्या क्रमांकावर असून या यादीत स्थान मिळविणारे राज्यातील एकमेव विद्यापीठ आहे. अमोध थोरात हा यूपीएससी परीक्षा उत्तीर्ण झाला असून, जस्मीन शेख व संजय लड्डे या विद्यार्थ्यांची जर्मनी

पदके बहाल

सर्वसाधारण कौशल्याचे 'राष्ट्रपती सुवर्णपदक' सोनाली अजय बेकनाळकर हिला तर स्नेहल शिवाजी चव्हाण हिला 'कुलपती पदक' प्रमुख पाहुणे ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. काकोडकर यांच्या हस्ते बहाल केले. सोनाली ही विद्यापीठातील पदार्थविज्ञान अधिविभागातील भाग दोनची विद्यार्थिनी आहे. स्नेहल साताऱ्यातील छत्रपती शिवाजी कॉलेजची विद्यार्थिनी आहे.

येथे झालेल्या नोबल लॉरेटच्या बैठकीसाठी निवड झाली. विद्यापीठाने आजपर्यंत एकूण ४३ राष्ट्रीय तर २१ आंतरराष्ट्रीय सामंजस्य करार केले आहेत.''

दुपारी तीनच्या सुमारास दीक्षान्त सोहळ्याचा मुख्य कार्यक्रम सुरू झाला. तत्पूर्वी शिवाजी विद्यापीठाच्या मुख्य प्रवेशद्वारापासून एनसीसीच्या कवायतीत ज्ञानदंड घेऊन परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे यांच्यासह प्रमुख पाहण्यांचे मंडपात आगमन झाले. श्री. काकडे, बीसीयूडीचे संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, कुलसचिव डॉ. व्ही. डी. नांदवडेकर, प्राचार्य डॉ. शिरीष पवार, प्रा. डॉ. पी. एस. पाटील, प्राचार्य डॉ. आर. नारायणा, डॉ. डी. के. मोरे, डॉ. एस. एच. सावंत, डॉ. पी. एम. पाटील, डॉ. पी. एस. पाटील, डॉ. पी. एस. पाटील, डॉ. पी. एस. पाटील, डॉ. पी. एस. पाटणकर, डॉ. डी. के. पवार, डॉ. एन. व्ही. नलवडे आदी उपस्थित होते. डॉ. ककडे यांनी आभार मानले.

ग्रामीण विकासाच्या सुधारित आराखड्याची गरज

ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर; शिवाजी विद्यापीठाचा ५३ वा दीक्षांत समारंभ

कोल्हापुर : प्रतिनिधी

ग्रामीण भागात कृषी क्षेत्रापलीकडे जाऊन उद्योग, उत्पादन, सेवा या क्षेत्रात समावेश झाला पाहिजे. याकरिता ग्रामीण विकासाचा सुधारित आराखडा निर्माण करण्याची गरज आहे, असे प्रतिपादन राजीव गांधी विज्ञान व प्रौद्योगिकी आयोगाचे अध्यक्ष, ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ, पद्मविभूषण डॉ. अनिल काकोडकर यांनी शुक्रवारी केले. शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभाचे प्रमुख पाहणे म्हणून ते बोलत होते. दुर्गम व ग्रामीण भागातील गरजा भागविण्यासाठी अल्पखर्चात उच्च क्षमतेचे तंत्रज्ञान विकसित करण्यासाठी भारत आणि विकसनशील राष्ट्रांनी प्रयत्न करावे, अशी अपेक्षा

डॉ. ग. गो. जाधव यांच्या नावे शिवाजी विद्यापीठात अध्यासन

शिवाजी विद्यापीठात 'पुढारी' चे संस्थापक संपादक पद्मश्री डॉ. ग. गो. जिथव यांच्या नावाने पत्रकारितेचे अध्यासन स्थापन करण्यात आल्याची घोषणा कुलगुरू डॉ. शिंदे यांनी दीक्षांत समारंपातील भाषणात केली. पत्रकारिता विभागात सुरू होणारे हे राज्यातील एकमेव अध्यासन आहे. या अध्यासनाचा पत्रकारितेसह प्राध्यापक, संशोधकांना मोठा उपयोग होणार आहे. पत्रकारितेत करिअर करणाऱ्या विद्याध्यांना हे अध्यासन प्रेरणादायी ठरेल, असा आशावाद कुलगुरूंनी व्यक्त केला.

डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली.

शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभात डॉ. काकोडकर यांच्या हस्ते सोनाली अजय बेकनाळकर हिला राष्ट्रपती सुवर्णपदक, तर स्नेहल शिवाजी चव्हाण हिला कुलपर्तीचे पदक प्रदान करण्यात आले. कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते ४२ स्नातकांना पीएच.डी. पदवी प्रदान करण्यात आल्या. यांवेळी ८७ विद्यार्थ्यांना १०० पारितोषिके प्रदान करण्यात आली.

डॉ. काकोडकर यांनी भारतीय उच्चशिक्षणाच्या क्षेत्रातील संधी व आव्हानांचा भाषणात वेध घेतला. ते म्हणाले, तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रात महाशक्ती होण्याची क्षमता भारताकडे आहे. मात्र, आपण अद्याप या तंत्रज्ञानासाठी इतर देशांवर अवलंबन आहोत. हे अवलंबित्व कमी करणे आवश्यक आहे. कृषी व ग्रामीण विकासाचा दर वाढविण्याची गरज आहे. २०११च्या जनगणनेनुसार, १२१ कोटी भारतीयांपैकी सुमारे ८३.३ कोटी म्हणजे ६८.८ टक्के भारतीय ग्रामीण भागात राहतात. भारतीय अर्थव्यवस्थेला पान ८ वर

ग्रामीण विकासाच्या सुधारित आराखड्याची गरज

(पान १ वरून) उत्पादकतेच्या बळावर चालना देणाऱ्या ग्रामीण भागातील घटकांचे उत्पन्न शहरी भागाच्या निम्मे आहे.

डॉ. काकोडकर म्हणाले, २०११ च्या सामाजिक-आर्थिक व जातिगणनेनुसार, सर्वसाधारण शारीरिक श्रम ५१ टक्के व उत्पादकता ३० टक्के असून या घटकांच्या बळावर ग्रामीण भागाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेत मोठे योगदान राहिले आहे. १.७ टक्के इतक्या ग्रामीण कुटुंबांना नियमित वेतन मिळते. सुमारे ५६ टक्के ग्रामीण नागरिक भूमिहीन असल्याने त्यांना दैनंदिन गरजा भागविण्यासाठी मोठा संघर्ष करावा लागतो, असेही डॉ. काकोडकर म्हणाले.

भारतीय उच्चशिक्षण पद्धती समाजाचा विकास व वृद्धीसाठी सक्षम आहे. या प्रक्रियेमध्ये केवळ बहुस्तरीय अध्ययन प्रणाली विकसित करण्याची गरज आहे. यात विविध

कोल्हापूर : दीक्षांत समारंभात सर्वसाधारण कौशल्याचे राष्ट्रपती सुवर्णपदक पदार्थविज्ञान विभागातील विद्यार्थिनी सोनाली बेकनाळकर व कुलपती मेडल स्नेहल चव्हाण या विद्यार्थिनीस प्रदान करताना ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर. परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर. (छाया : पप्पू अत्तार)

संस्था, उद्योग व समाज यांना एका समान धाग्यात बांधून ज्ञानविस्तार करण्याचा निश्चय विद्यार्थ्यांनी करावा. युवकांनी रोजगार मागणारे नव्हे तर रोजगार निमति बनावे, असा संदेशही त्यांनी विद्यार्थ्यांना दिला. भारतात शालेय जीवनापासून विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनाची गोडी करावे, अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त

दीक्षांत समारंभाच्या प्रारंभी दुपारी दोन वाजता परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे हे दीक्षांत मिरवणुकीने ज्ञानदंड घेऊन दीक्षांत सभा मंडपात आले. मिरवणुकीत विविध विद्याशाखा उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात ज्ञानाधिष्ठित तंत्रज्ञानाचे लोकशाहीकरण व विकेंद्रीकरण महत्त्वाचे आहे. अब्जावधी डॉलर्सच्या स्टार्टअप कंपन्या स्थापन करण्यात स्थलांतरित भारतीय जगात आघाडीवर आहेत. देशातील उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत हे शक्य आहे. संशोधन व नवनिर्मितीला पोषक वातावरण तयार करावे, अशी अपेक्षा डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली.

परिषदं सदस्य, विद्यापरिषदं सदस्य व स्नातक सहभागी झाले होते. मेजर डॉ. रूपा शहा यांच्या मार्गदर्शनाखाली एनसीसीच्या विद्यार्थ्यांनी मान्यवरांना मानवंदना दिली. कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर यांनी पदव्यांचे वाचन केले. जनसंपर्क अधिकारी आलोक जत्राटकर, नंदिनी पाटील व आदित्य मेंदर्गीकर यांनी सृत्रसंचालन केले. परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे प्रतिपादन राजीव गांधी विज्ञान व प्रौद्योगिकी आयोगाचे अध्यक्ष, ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ, पद्मविभृषण डॉ. अनिल काकोडकर यांनी शुक्रवारी केले. शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभाचे प्रमुख पाहुणे म्हणून ते बोलत होते. दुर्गम व ग्रामीण भागातील गरजा भागविण्यासाठी अल्पखर्चात उच्च क्षमतेचे तंत्रज्ञान विकसित करण्यासाठी भारत आणि विकसनशील राष्ट्रांनी प्रयत्न करावे, अशी अपेक्षा जायन यांच्या नालाने पत्रकारितेचे अध्यासन स्थापन करण्यात आल्याची घोषणा कुलगुरू डॉ. शिंदे यांनी दीक्षांत समारंभातील भाषणात केली. पत्रकारिता विभागात सुरू होणारे हे राज्यातील एकमेव अध्यासन आहे. या अध्यासनाचा पत्रकारितेसह प्राध्यापक, संशोधकांना मोठा उपयोग होणार आहे. पत्रकारितेत करिअर करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना हे अध्यासन प्रेरणादायी ठरेल, असा आशावाद कुलगुरूंनी व्यक्त केला.

डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली.

शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभात डॉ. काकोडकर यांच्या हस्ते सोनाली अजय बेकनाळकर हिला राष्ट्रपती सुवर्णपदक, तर स्नेहल शिवाजी चव्हाण हिला कुलपतींचे पदक प्रदान करण्यात आले. कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते ४२ स्नातकांना पीएच.डी. पदवी प्रदान करण्यात आल्या, यांबेळी ते म्हणाले, तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रा महाशक्ती होण्याची क्षमता भारताक आहे. मात्र, आपण अद्याप य तंत्रज्ञानासाठी इतर देशांवर अवलंबु आहोत. हे अवलंबित्व कमी करण आवश्यक आहे. कृषी व ग्रामीण विकासाचा दर वाढविण्याची गरु आहे. २०११च्या जनगणनेनुसार १२१ कोटी भारतीयांपैकी सुमारे ८३.३ कोटी म्हणजे ६८.८ टक्के भारतीय ग्रामीण भागात राहतात. भारतीय अर्थव्यवस्थेला पान ८ वर

ग्रामीण विकासाच्या सुधारित आराखड्याची गरज

(पान १ वरून) उत्पादकतेच्या बळावर चालना देणाऱ्या ग्रामीण भागातील घटकांचे उत्पन्न शहरी भागाच्या निम्मे आहे.

डॉ. काकोडकर म्हणाले, २०११ च्या सामाजिक-आर्थिक व जातिगणनेनुसार, सर्वसाधारण शारीरिक श्रम ५१ टक्के व उत्पादकता ३० टक्के असून या घटकांच्या बळावर ग्रामीण भागाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेत मोठे योगदान राहिले आहे. ९.७ टक्के इतक्या ग्रामीण कुटुंबांना नियमित वेतन मिळते. सुमारे ५६ टक्के ग्रामीण नागरिक भूमिहीन असल्याने त्यांना दैनंदिन गरजा भागविण्यासाठी मोठा संघर्ष करावा लागतो, असेही डॉ. काकोडकर म्हणाले.

भारतीय उच्चशिक्षण पद्धती समाजाचा विकास व वृद्धीसाठी सक्षम आहे. या प्रक्रियेमध्ये केवळ बहुस्तरीय अध्ययन प्रणाली विकसित करण्याची गरज आहे. यात विविध विषयांतील ज्ञानधारकांसाठी संशोधनाला पूरक व पोषक वातावरण निर्मिती करण्याबरोबरच देशातील सामाजिक - आर्थिक - सांस्कृतिक हालचार्लीना गती देण्यासाठी दर्जेदार कौशल्यनिर्मिती आवश्यक आहे. मूलभूत मानवी मूल्यांची प्रस्थापना करण्यासाठी समाजात पोषक वातावरण निर्माण करणे यांचाही यात समावेश होतो. मात्र, आजच्या अध्यापन प्रक्रियेत महत्त्वाच्या बाबींचा अभाव असल्याची खंत डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त

राष्ट्रनिर्मितीच्या प्रक्रियेत युवकांचे मोलाचे योगदान असल्याचे सांगून डॉ. काकोडकर म्हणाले, उच्चशिक्षणाची बदलती क्षितिजे काबीज करण्यासाठी युवक तत्पर असले पाहिजेत. नवनिर्मिती, नवसंशोधन व नवतंत्रज्ञान यांचा गांभीयांने विचार केला पाहिजे. तरुणांच्या संघटित प्रयत्नांतृनच जगाचा विकास होणार आहे. शिक्षणाच्या निरंतर प्रक्रियेतृन शिक्षण

कोल्हापूर : दीक्षांत समारंभात सर्वसाधारण कौशल्याचे राष्ट्रपती सुवर्णपदक पदार्थविज्ञान विभागातील विद्यार्थिनी सोनाली बेकनाळकर व कुलपती मेडल स्नेहल चव्हाण या विद्यार्थिनीस प्रदान करताना ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर. परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर. (छाया: पप्पू अत्तार)

संस्था, उद्योग व समाज यांना एका समान धाग्यात बांधून ज्ञानविस्तार करण्याचा निश्चय विद्यार्थ्यांनी करावा. युवकांनी रोजगार मागणारे नव्हे तर रोजगार निर्मात बनावे, असा संदेशही त्यांनी विद्यार्थ्यांना दिला. भारतात शालेय जीवनापासून विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनाची गोडी निर्माण करण्याची गरज आहे. शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधकीय व शैक्षणिक सहसंबंध निर्माण करण्याची आवश्यकता डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली.

कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांनी अध्यक्षीय भाषणात विद्यापीठाचा २०१५-१६ या वर्षाचा शैक्षणिक अहवाल सादर केला. विद्यापीठाच्या गत वर्षभरातील प्रगतीचा त्यांनी आढावा घेत त्यांनी विद्यापीठाने विविध आघाड्यांवर सरस कामगिरी केल्याचे सांगितले. कुलगुरू डॉ. शिंदे म्हणाले, पदवीधर, पदव्युत्तर आणि संशोधनातील पदवी घेऊन विद्यार्थ्यांनी नव्या युगात प्रवेश केला आहे. नवीन जग वेगवान व स्पर्धेचे आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांनी संपादन करण्याबरोबरच काही महत्त्वाची जीवन कौशल्ये आणि तंत्रकौशल्ये आत्मसात करणे आवश्यक आहे. अंगभृत कौशल्ये, आत्मविश्वास आणि स्जनशीलतेच्या बळावर विद्यार्थ्यांनी जगभरात विद्यापीठाचे

करावे, अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त

दीक्षांत समारंभाच्या प्रारंभी दुपारी दोन वाजता परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे हे दीक्षांत मिरवणुकीने ज्ञानदंड घेऊन दीक्षांत सभा मंडपात आले. मिरवणुकीत विविध विद्याशाखा समन्वयक यांच्यासह व्यवस्थापन उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात ज्ञानाधिष्ठित तंत्रज्ञानाचे लोकशाहीकरण व विकेंद्रीकरण महत्त्वाचे आहे. अब्जावधी डॉलर्सच्या स्टार्टअप कंपन्या स्थापन करण्यात स्थलांतरित भारतीय जगात आघाडीवर आहेत. देशातील उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत हे शक्य आहे. संशोधन व नवनिर्मितीला पोषक वातावरण तयार करावे, अशी अपेक्षा डॉ. काकोडकर यांनी व्यक्त केली.

परिषद सदस्य, विद्यापरिषद सदस्य व स्नातक सहभागी झाले होते. मेजर डॉ. रूपा शहा यांच्या मार्गदर्शनाखाली एनसीसीच्या विद्यार्थ्यांनी मान्यवरांना मानवंदना दिली. कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर यांनी पदव्यांचे वाचन केले. जनसंपर्क अधिकारी आलोक जन्नाटकर, नंदिनी पाटील व आदित्य मैंदर्गीकर यांनी सूत्रसंचालन केले. परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे यांनी आभार मानले.

साप...साप...पळा... पळा ...

स्नातकांची पदवी घेण्यासाठी शिवाजी विद्यापीठात एकच झुंबड उडाली होती. पदवी हातात मिळताच स्नातक विद्यापीठ कॅम्पसमधील छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याजवळ फोटो घेण्यासाठी जात होते. दुपारी १२ ते दीड यावेळेत येथे मोठी गर्दी झाली होती. स्नातक फोटोच्या गडबडीत असताना येथील एका झुडपातून साप आल्याने विद्यार्थ्यांनी आरडाओरड करत पळापळ केली. छायाचित्रकार व विद्यार्थी जिकडे - तिकडे भावू लागले. हा गोंधळपाहूनपोलिस, सुरक्षारक्षक आणि प्रशासनाने घटनेच्या दिशेने धाव घेतली. त्याठिकाणी विद्यार्थी सर्पमित्राच्या मदतीने साप पकडण्यात आला.

125 FEB 2017

तरूण भारत

जनसंपक कक्ष शिदाची विद्यापीठ, कोल्हरू

कोल्हापूर : शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभात अनिल काकोडकर यांच्या हस्ते राष्ट्रपती सुवर्णपदक स्वीकारताना सोनाली बेकनाळकर, 'कुलपती पदक' स्वीकारताना स्नेहल चव्हाण, सोबत डावीकडून परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर, (वृत्त व छायाचित्रे पान ५ वर)

तकण भारत

ग्रंथदिंडीत मराठी भाषेसह वाचन संस्कृतीचा जागर

टाळ मृदंग, ढोल-ताशांमुळे दिंडीत चैतन्य; विविध महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचा समावेश

प्रतिनिधी कोल्हापूर

विद्यार्थ्यांनी साकारलेल्या पारंपारिक वेशमूषा, सामाजिक संदेश देणारी पथनाट्ये, जहाजपथक, अशा विविध पारंपरिक वेशमूषेत निघालेल्या ग्रंथिंदंडीने ग्रंथ वाचन आणि मराठी भाषेच्या प्रबोधनाचा जागर केला. शिवाजी विद्यापीठासह विविध महाविद्यालयातील १ हजारपेक्षा जास्त विद्यार्थी आणि अधिकाऱ्यांनी परिधान केलेल्या गांधी टोप्या ग्रंथिंदंडीचे प्रमुख आकर्षण ठरले. 'शिवाजी महाराज की जय' अशा गजरात ग्रंथिंदंडी पुढे सरकत होती. 'लागले आम्हास भाग्य, बोलतो मराठी', 'स्वच्छ भारत, स्वच्छ कोल्हापूर' 'ग्रंथ आमुचे साथी, ग्रंथ आमुच्या हाती', असा संदेश विद्यार्थ्यांनी पोस्टरच्या माध्यमातून देऊन वाचन संस्कृती व मराठी भाषेचा प्रसार केला.

कमला कॉलेजमध्ये कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते ग्रंथपालखीचे पुजन करून ग्रंथदिंडीला सुरुवात झाली. राजारामपुरी, आईचा पुतळा, सायबर चौकमार्गे लोककला केंद्रात ग्रंथदिंडीची सांगता करण्यात आली. फुलांनी सजवलेल्या पालखीत 'राजा शिवाजी', 'राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांचे चरित्र', 'ज्ञानेश्वरी', 'संत तुकाराम गाथा' अशा अनेक ग्रंथाची आरास मांडण्यात आली होती.

कोल्हापूर : ग्रंथदिंडी घेऊन जाताना कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे. सोबत डॉ. डी. आर. मोरे, डॉ. क्रांतिकुमार पाटील, महेश काकडे, डॉ. निमता खोत, अजित चौगुले, प्राचार्य डॉ. व्ही. ए. पाटील.

टाळ मृदंगाच्या गजरात विद्यार्थ्यांनी हरीनामाचा गजर केला. 'शहाजी कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी 'रस्ता सुरक्षा' तर विवेकानंद महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी 'मतदार राजा जागा हो', ही पथनाट्य सादर करून सामाजिक संदेश दिला. ग्रंथदिंडीत कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर, बीसीयुडीचे संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, ग्रंथपाल डॉ. निमता खोत, वित्त व लेखाधिकारी अजित चौगुले, विद्यार्थी कल्याण मंडळाचे संचालक डॉ. आर. व्ही. गुरव, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे समन्वयक डॉ. डी. के. गायकवाड, क्रीडा विभागप्रमुख ताराराणी विद्यापीठाचे कार्यकारी अध्यक्ष डॉ. क्रांतीकुमार पाटील, प्राचार्य डॉ. सुरेश गवळी, प्रा. अनिल गस्ते आदी सहभागी झाले होते.

ग्रंथदिंडी, पथनाट्यातून सामाजिक संदेश

म. टा. प्रतिनिधी, कोल्हापूर

संत, महापुरुषांची चरित्र व ग्रंथ ठेवून फुलांनी सजविलेली ग्रंथ पालखी. मराठी राजभाषा दिनानिमित्त संदेश फलक प्रबोधनात्मक पथनाट्यांचे सादरीकरण, दिंडी मार्गावर युवक-युवर्तीनी धरलेला फुगडीचा फेर, छत्रपती शिवाजी महाराजांचा अखंड जयघोष, ढोल-ताशा अन झांजपथकाचा गजर अशा उत्साही वातावरणात शुक्रवारी ग्रंथदिंडी काढण्यात आली. शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभानिमित्त कमला कॉलेज येथ्न ग्रंथदिंडीला सुरुवात झाली.

सकाळी कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते ग्रंथदिंडीचे पूजन झाले. त्यानंतर झांजपथक व ढोल-ताशांच्या निनादात ग्रंथदिंडीला सुरुवात सादर करून सामाजिक संदेश दिला. परंपरांचे दर्शन घडविणाऱ्या वेशभूषा पोल्युशन फ्रीफ', 'वाचाल व डोक्यावर पांढऱ्या टोप्या परिधान तर वाचाल', 'शब्द हे केलेल्या महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांसह वचन', 'ग्रंथ आम्च्या शिक्षकांनी लक्ष वेधून घेतले. फुलांनी हाती', 'स्वच्छ भारत, सजविलेल्या पालखीत छत्रपती शिवाजी सुंदर भारत' असे संदेश महाराज, राजर्षी शाहू महाराज यांचे चरित्र, फलक घेऊन विविध ज्ञानेश्वरी, संत तुकाराम महाराजांची गाथा महाव द्यालयांचे विद्यार्थी यासह अन्य ग्रंथांची आरास केली होती. ग्रंथदिंडीत सहभागी झाले टाळ- मृदंगाच्या गजरात विद्यार्थ्यांनी होते. राजारामपुरी, जनता तर विवेकानंद कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी येकन ग्रंथदिंडीची सांगता लोककला 'मतदार राजा जागा हो' ही पथनाट्ये केंद्रात झाली.

दीक्षान्त समारंभापूर्वी कमला कॉलेज येथून झालेल्या ग्रंथदिंडीप्रसंगी डॉ. क्रांतिकुमार पाटील, डॉ. डी. आर. मोरे, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, डॉ. निमता खोत, महेश काकडे, आदींसह विद्यार्थी.

कमला

कॉलेज येथून

ग्रंथदिं डीला

सुरुवात

झाली. विविध राज्यांतील सांस्कृतिक 'विद्येविना मती गेली', 'कीप एन्व्हायन्मेंट नांदवडेकर, बीसीयुडी डॉ. डी. आर.

ग्रंथदिंडीमध्ये कुलसचिव डॉ. विलास

मोरे, परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, वित्त व लेखाधिकारी अजित चौगुले, ताराराणी विद्यापीठाचे कार्यकारी अध्यक्ष डॉ. क्रांतिकुमार पाटील, विद्यार्थी कल्याण मंडळाचे संचालक डॉ. आर. व्ही. गुरव, डॉ. डी. के. गायकवाड, डॉ. पी. टी.

हरिनामाचा गजर केला. शहाजी बाझार चौक, मारुती मंदिर, आईचा गायकवाड, ग्रंथपाल डॉ. निमता खोत कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी 'रस्ता सुरक्षा', पुतळा, सायबर कॉलेज चौकमार्गे यांच्यासह प्राचार्य डॉ. सुरेश गवळी, प्राचार्य डॉ. एस. जी. पाटील, प्रा. अनिल गस्ते, आदी सहभागी झाले होते.

नऊवारी अन भगवे फेटे

कॉमर्स कॉलेजच्या रेवती मोहिते व सलोनी नलवडे यांनी बंगाली वेशभूषा केली होती, तर अन्य महाविद्यालयातील विद्यार्थिनींनी नऊवारी साडी, भगवे फेटे आणि युवकांनी भगवे फेटे परिधान केल्याने ग्रंथदिंडीत वेगळे वातावरण निर्माण झाले होते. यावेळी अनेक युवतींनी फुगडीचा फेर धरल्यानंतर उत्साही विद्यार्थ्यांनीही फुगडीचा फेर धरत मनमुराद आनंद घेतला. यावेळी सादर केलेल्या पथनाट्यामुळे ग्रंथटिंडीतील उत्साह अधिक द्विगणित झाला.

सापामळे उडाली भंबेरी

पदवी प्रमाणपत्र स्वीकारल्यानंतर विद्यार्थी विद्यापीठाच्या मुख्य इमारतीसमोरील बगीचा व छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याशेजारी फोटोसेशन करत होते. त्यामुळे या परिसरात मोठी गर्दी झाली होती. अशा स्थितीत अचानक पुतळ्याच्या कंपाउंडमधून सुमारे चार ते साडेचार फुटांचा साप बाहेर आला. पायातच साप आल्यामुळे अनेकांची भंबेरी उडाली. त्यामुळे काहीकाळ विद्यार्थ्यांची पळापळही झाली. त्याचवेळी विद्यार्थ्यांमधील एकजण सर्पमित्र असल्याने त्याने सापाला अलगद पकडले. सापाला पकडून सर्पमित्र विद्यार्थ्यांनी त्याला मुख्य रस्त्याच्या पलीकडे सोड्न दिले. त्यानंतर मात्र अनेक विद्यार्थी या परिसरात थोडे दबकनच वावरत होते.

लोकमत

जल्तसंपर्क कक्ष शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

ग्रंथदिंडीतून वाचनसंस्कृतीचा जागर

गांधी टोप्या ठरल्या मुख्य आकर्षण : पथनाट्यातून सामाजिक संदेश

कोल्हापूर: पारंपरिक वेशभूषेसह सहभागी झालेले विद्यार्थी-विद्यार्थिनी, सामाजिक संदेश देणारी पथनाट्ये, झांजपथक, टाळ-मृदंग ढोल-ताशांचा गजर अशा चैतन्यमयी वातावरणात शुक्रवारी निघालेल्या ग्रंथदिंडीतून मराठी भाषेसह वाचनसंस्कृतीचा जगर केला

शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभानिमित्त कमला कॉलेज येथून ग्रंथदिंडीचे आयोजन क्रण्यात आले होते. सकाळी आठ

वाचनसंस्कृतीचा जागर

ग्रंथिंडीमध्ये विविध महाविद्यालयांच्या विद्यार्थांनी 'ज्ञानाचे आगार ग्रंथालय आहे', 'अक्षरे आयुष्याला सुंदर आकार देतात', 'वाचनबुद्धीचे खाद्य', 'ज्ञान म्हणजे आत्मसांत्वनाचा बोध होणे होय,' असे विविध फलक हाती घेऊन वाचनसंस्कृतीचा जागर केला.

वाजता कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते ग्रंथपालखीचे पूजन झाले. त्यानंतर दिंडीला सुरुवात झाली. त्यामध्ये विद्यापीठासह विविध महाविद्यालयांतील एक हजारहून

अधिक विद्यार्थी व अधिकारी गांधी टोप्या परिधान करून सहभागी झाले होते.

पालखीत 'राजा शिवाजी', 'राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांचे चरित्र, 'ज्ञानेश्वरी', 'संत तुकाराम गाथा,' आदी ग्रंथांची आरास मांडण्यात आली. ग्रंथिदिंडीत कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर, 'बीसीयूडी'चे संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, ग्रंथपाल डॉ. निमता खोत, वित्त व लेखाधिकारी अजित चौगुले, डॉ. आर. व्ही. गुरव, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे समन्वयक डॉ. डी. के. गायकवाड, डॉ. क्रांतिकुमार पाटील, प्राचार्य डॉ. सुरेश गवळी, आदी सहभागी झाले होते.

कोल्हापुरातील शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्तं समारंभानिमित्तं शुक्रवारी सकाळी कमला कॉलेज येथून काढण्यात आलेल्या ग्रंथदिर्डीची सुरुवात कुलगुरु डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते झाली. यावेळी बीसीयुडी संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, ग्रंथपाल डॉ. निमता खोत, परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे आदी उपस्थित होते.

जनसंपर्क कक्ष जिद्याली विद्यापीठ, कोल्हासूर

मंगलमय वातावरणात ग्रंथदिंडी - पालखी मिरवणूक

शिवाजी विद्यापीठ दीक्षान्त समारंभ : ८०० विद्यार्थ्यांचा सहभाग

कोल्हापूर, ता. २४ : झांजपथकाचा दणदणाट, टाळ-मृदंग आणि पथनाट्य अशा मंगलमय वातावरणात आज सकाळी कमला कॉलेजपासून ग्रंथदिंडी - पालखी मिरवणूक उत्साहात निघाली. जिल्ह्यातील कॉलेजचे - एनएसएसचे सुमारे आठशे विद्यार्थी दिंडीत सहभागी झाले होते. शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३व्या दीक्षान्त समारंभानिमित्त ग्रंथदिंडी - पालखी मिरवणुकीचे आयोजन केले होते. शिवाजी विद्यापीठ

बॅ. बाळासाहेब खर्डेकर ग्रंथालयाच्या डॉ. आर. व्ही. गुरव, ग्रंथ महोत्सवाच्या वतीने आयोजन केले होते. समन्वयक डॉ. निमता खोत यांच्यासह

सकाळी साडेसातच्या सुमारास कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते संत ज्ञानेश्वरांच्या प्रतिमेचे आणि पालखीचे पूजन झाले. पालखीचे पूजन, संत ज्ञानेश्वर यांच्या प्रतिमेचे पूजन, ग्रंथांचे पूजन करून ग्रंथिदंडी-पालखीला सुरवात झाली. बीसीयूडीचे संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, कुलसचिव डॉ. व्ही. डी. नांदवडेकर, अजित चौगले, डॉ. आर. व्ही. गुरव, ग्रंथ महोत्सवाच्या समन्वयक डॉ. निमता खोत यांच्यासह विद्यार्थी-प्राध्यापक उपस्थित होते. बहुताशी महाविद्यालायांतील एन.एस. एस.चे विद्यार्थी दिंडीत उत्साहाने सहभागी झाले होते. काहींनी पारंपारिक वेशातील उपस्थिती लक्षवेधी ठरली. सुमारे आठशे विद्यार्थी वेगवेगळे बॅनर घेऊन सहभागी झाले होते.

शाहू कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांच्या झांजपथकाने दिंडीतील उत्साह आणखी वाढविला. टाळ-मृदंग घेऊन सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी दिंडीत रंगत आणली. कमला कॉलेजपासून सुरू झालेली पालखी दिंडी पुढे जनता बझार, राजारामपुरी मुख्य मार्ग, आईचा पुतळा, सायबर चौक मार्गे सहा नंबर गेटवरून शिवाजी विद्यापीठात आली. तेथे विवेकानंद कॉलेज आणि शहाजी छत्रपती महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी पथनाट्य सादर केले. विद्यापीठातील लोककला केंद्रात दिंडीचे विसर्जन झाले.

कोल्हापूर : शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षांत समारंभानिमित्त कमला कॉलेज येथून शुक्रवारी ग्रंथदिंडी काढली. या वेळी कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, शेजारी डॉ. डी. आर मोरे, महेश काकडे, डॉ. व्ही. डी. नांदवडेकर, अजित चौगले, आर. व्ही. गुरव, डॉ. निमता खोत यांच्यासह विद्यार्थी उपस्थित होते. (नितीन जाधव : सकाळ छायाचित्रसेवा)

विद्यापीठात आजपासून शिव महोत्सव

भरगच्च सांस्कृतिक कार्यक्रम; दर्जेदार लघुपटांची मेजवानी

कोल्हापुर : प्रतिनिधी

कोल्हापूरच्या प्रबोधनपर सांस्कृतिक जीवनाचा अविभाज्य घटक बनलेल्या शिव महोत्सवास शनिवारपासून (दि. २५) विद्यापीठाच्या लोककला केंद्र सभागृहात सुरू होत आहे. महोत्सवाचे उद्घाटन सायंकाळी ५ वाजता कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे यांच्या हस्ते करण्यात येणार आहे, अशी माहिती महोत्सवाचे संकल्पक डॉ. प्रवीण कोडोलीकर व आयोजन समिती सचिव डॉ. चांगदेव बंडगर यांनी दिली

शिवाजी विद्यापीठ आजी-माजी विद्यार्थी कृती समिती व शिवाजी विद्यापीठ यांच्या संयुक्त

शिवाजी विद्यापीठातून...

विद्यमाने महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे. महोत्सवात दि. २५ फेब्रुवारी रोजी सायंकाळी ५.३० वाजता हिंदी व मराठी गाण्यांच्या कार्यक्रमाने १४ व्या शिव महोत्सवास प्रारंभ होईल. लोककलावंत नंदेश उमप, गायक अभिजित कोसंबी, गायिका संगीता कुलकर्णी, प्रा. अजितकुमार कोष्टी आणि निवेदक डॉ. सत्यजित कोसंबी यांचा या कार्यक्रमात सहभाग

डॉ. व्ही. एन. शिंदे यांना 'शिव वनश्री' पुरस्कार...

शिवाजी विद्यापीठ आजी-माजी विद्यार्थी कृती समितीतर्फे यावर्षी विद्यापीठाचे उपकुलसचिव डॉ. व्ही. एन. शिंदे यांना 'शिव वनश्री' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात येणार आहे. त्याचप्रमाणे अर्थशास्त्र अधिविभाग प्रमुख डॉ. पी. एस. कांबळे, प्राणिशास्त्र अधिविभागातील डॉ. ए. डी. जाधव यांच्यासह प्रशांत झंपले, वैशाली कोकाटे, अजय आयरेकर, प्रकाश चौगुले, के. डी. माने, सुरेश बंडगर आणि अभियांत्रिकी विभाग यांना 'शिव गौरव' प्रस्कार प्रदान करण्यात येणार आहे.

असेल

रविवारी (दि. २६) सकाळी ११ ते २ या कालावधीत दुसरा लघुपट महोत्सव होणार आहे. लघुपट महोत्सवाचे उद्घाटन अभिनेते-दिग्दर्शक स्वप्निल राजशेखर यांच्या हस्ते व दिग्दर्शक किरण साध्टे यांच्या अध्यक्षतेखाली होईल. रविवारी सायंकाळी ४.३० वाजता प्रमुख शिव पुरस्कार वितरण समारंभ व सांस्कृतिक कार्यक्रम सादर होईल. कार्यक्रमात अभिनेता संजय मोहिते, राजश्री खटावकर, अमोल नाईक, दर्शन माजगावकर, प्रसेनजीत कोसंबी, संज्योती जगदाळे, वेदा सोनुले, गायिका वैदेही जाधव, सागर बगाडे, सँड आर्टिस्ट अमित माळकरी, ओंकार शेंटे हे सादरीकरण करणार आहेत.

महोत्सवास उपस्थित राहण्याचे आवाहन आजी-माजी विद्यार्थी कृती समितीने केले आहे. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी समन्वयक मंजित माने, अनंत पाटील, अश्विनी जगताप, सागर चव्हाण, चंद्रकांत कुरणे, प्रियांका धनवडे, नितीन पाथरवट, नितीन पाटील, विश्वास माने, रोहित कांबळे, विशाल कांबळे, योगेश माने, अमर सकटे, मिलिंद कांबळे यांच्यासह विद्यार्थी भवनचे विद्यार्थी परिश्रम घेत आहेत.

जल्लापक कथा

ष्ट्राचाजी विद्यापीठ, कोल्हासूर 25 FEB 2017 लोकमत

काकोडकर : संशोधनासाठी चालना द्यावी

देशात अपारंपरिक उर्जा स्रोतांचा वापर आवश्यक

कोल्हापूर

सक्षमीकरणासाठी अपारंपरिक स्रोतांचा करणे, त्याला अधिक प्राधान्य देणे आवश्यक आहे,

असे ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ज डॉ. अनिल काकोडकर यांनी शुक्रवारी येथे

शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभासाठी ते प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. यावेळी त्यांनी पत्रकारांशी संवाद साधला. यावेळी डॉ. काकोडकर म्हणाले, 'इस्रो'ने एकाच वेळी अनेक उपग्रह अवकाशात पाठविण्याचा विक्रम करून देशाची ताकद दाखवून दिली आहे. अणुऊर्जेतील मूल्यवर्धितपणा

देशाच्या ऊर्जा प्रगतीसाठी चांगला आहे. गेल्या काही वर्षापर्यंत अणुऊर्जेबाबतचे आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील कायदे अडचणीचे ठरणारे होते. मात्र, आता ते दूर झाल्याने अणुऊर्जा निर्मितीबाबतचे तंत्रज्ञान उपलब्ध होणे सोयीस्कर ठरणार आहे. विद्यार्थी संशोधनात कमी आहेत, असे म्हणणे चुकीचे आहे.

> अब्जावधी डॉलर्सच्या स्टार्टअप कंपन्या स्थापन करण्यामध्ये स्थलांतरित भारतीय हे जागतिक पातळीवर आधाडीवर आहेत. ते आप्ल्या देशातृनच शिक्षण घेऊन पुढे गेले आहेत. त्यामुळे देशातील शैक्षणिक संस्था, महाविद्यालये आपल्या परीने योग्यपणे कार्यरत आहेत. नवतंत्रज्ञानाच्या संशोधनासाठी चालना विद्यार्थ्यांना आवश्यक आहे.

जनसंपर्क कक्ष णिवाजी विद्यागीठ, कोल्हान्सू

पुढारी

कोल्हापूर : ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर, दैनिक 'पुढारी'चे मुख्य संपादक डॉ. प्रतापसिंह जाधव यांच्यात विविध विषयांवर चर्चा झाली. यावेळी उपस्थित शिवाजी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, बीसीयूडी संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, कुलसचिव डॉ. विलास नांदिवडेकर.

विद्यापीठाच्या भावी योजनांबाबत डॉ. काकोडकर-डॉ. जाधव चर्चा

कोल्हापुर : प्रतिनिधी

शिवाजी विद्यापीठाने संशोधनाला चालना देणाऱ्या विविध योजना सुरू कराव्यात, अशी अपेक्षा राजीव गांधी विज्ञानवप्रौद्योगिकी आयोगाचे अध्यक्ष, ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ पद्मविभूषण डॉ. अनिल काकोडकर यांनी व्यक्त केली. विद्यापीठात राबविण्यात येणाऱ्या भावी योजना, विविध संकल्पना याबाबत डॉ. काकोडकर, दैनिक 'पुढारी'चे मुख्य संपादक डॉ. प्रतापसिंह जाधव, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे व ज्येष्ठ इतिहास संशोधक डॉ. जयसिंगराव पवार यांच्यात चर्चा झाली.

शिवाजी विद्यापीठाचा पदवीदान समारंभ डॉ. काकोडकर यांच्या हस्ते शुक्रवारी झाला. यानंतर कुलगुरू डॉ. शिंदे यांच्या दालनात डॉ. काकोडकर व डॉ. जाधव यांची बैठक झाली. सामाजिक संशोधनाचे महत्त्व दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. यामुळे महाविद्यालयीन पातळीपासूनच संशोधनाला चालना दिली पाहिजे. विद्यापीठ स्तरावर संशोधन केंद्रांची निर्मिती झाली पाहिजे, अशा भावना यावेळी व्यक्त करण्यात आल्या.

याबैठकीतशिवाजीविद्यापीठाच्या विविध योजना, संशोधनाला चालना देण्यासाठीराबविण्यातयेणाऱ्याविविध संकल्पना, आदींवर चर्चा झाली. यांसह अन्य विविध विषयांवरही चर्चा झाली. यांवेळी शिवाजी विद्यापीठाच्या महाविद्यालय आणि विद्यापीठ अनुदान मंडळाचे संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, कुलसचिव डॉ. विलास नांदिवडेकर उपस्थित होते.

वमहोत्सव 'तर्फ उद्या लघुपट महोत्सव

कोल्हापुर / प्रतिनिधी : शिवमहोत्सव २०१७ आणि अनुप जन्नाटकर मल्टिमीडिया प्रॉडक्शन यांच्या संयुक्त विद्यमाने रविवार, दि. २६ रोजी लोककला केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ येथे लघुपट महोत्सवाचे आयोजन केले आहे. सकाळी ११ पासून कोल्हापुरातील पुरस्कार विजेते लघुपट सादर केले जाणार आहेत, तसेच बाहेरील दिग्दर्शकाचा लघुपटही प्रदर्शित केला जाणार आहे.

'शिवमहोत्सव' ही शिवाजी विद्यापिठातील आजी-माजी विद्यार्थी संस्था असून हा दुसरा लघुपट महोत्सव होत आहे. यंदाचे वर्ष कोल्हापुरातील लघुपटसृष्टीसाठी खूप महत्त्वाचे होते. कारण, यंदा कोल्हापुरातील बऱ्याच लघुपटांनी राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील महोत्सवामधून मोहोर उमटवली आहे. त्यामुळे हा या वर्षी या विजेत्या लघुपटांचे प्रदर्शन केले जाणार आहे. यंदापासून दरवर्षी एका बाहेरील

सादर केला जाणार आहे.

शो-केस ऑफ किरण साष्टे (दादू/ मृण्मयी/ मेगाब्लॉक)

किरण साष्टे, एक असं व्यक्तिमत्त्व, अतिशय कमी वयात त्याच्याकडे असणारी प्रगल्भता क्वचितच त्याच्या वयातील कुणाकडे

असू शकेल. संवेदनशीलता, चित्रपट भाषेची जाण आणि कोणत्याही अविभावाशिवाय विषयाच्या माध्यमातून प्रेक्षकांच्या मनात कलाकृतीचां ठसा उमटविण्याची हातोटी यामुळे साष्टे वेगळेपण जपून उत्कृष्ट दिग्दर्शकाचा 'शो-केस' ही आहे. अलिबागसारख्या ठिकाणी

हात्सवातील लघपट

कोल्हापूर : दी अनसीन व्हिलेज (ब्रह्मपुरी) (वेळ ४ मि. ५३ से. / शुभम चेचर) ■ सावट (वेळ २४ मि. ४९ से./ स्वप्नील राजशेखर) ■उतारा (वेळ १४ मि. ५९ से./ राहुल मोरे) ■ याकुब (वेळ १३ मि. ४ से./ किरणसिंह चव्हाण) 🔳 बलुतं (वेळ २५ मि. ५५ से./ अजय कुरणे) ■ वारसा (वेळ ३ मि. ३० से./ संग्राम भालकर) ■ गो ग्रीन (वेळ ३ मि. ४ से./ केवल लोट) 🔳 अर्धविराम (वेळ : २८ मि./ सुजित जाधव) 🔳 स्ट्रगलर (वेळ २४ मि. ३० से./ परशुराम गवळी)

राह्नही त्याने मुंबईस्थित संस्थांना उद्याचा आश्वासक दिग्दर्शक म्हणून आमंत्रित केले जाते! आज किरणकडे दाखबले जाणार आहेत.

दखल घेण्यास भाग पाडले. विविध अपेक्षेने पाहिले जाते. त्याचे दादू, वाहिन्यांवर एक्स्पर्ट म्हणूनही त्याला मृण्मयी आणि मेगाब्लॉक हे लघुपट

कोल्हापुरातील शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभात शुक्रवारी पदवी घेतल्यानंतर मुख्य इमारतीसमोरील उद्यानात विद्याध्यिन अशी उडी घेत आनंद व्यक्त केला व तो क्षण आपल्या मोबाईलमध्ये कैद करण्यासाठी मित्रांनी गर्दी केली, तर दुसऱ्या छ्याचित्रात मुख्य इमारतीसमोर असलेले उद्यान तरुणाईच्या गर्दीने असे फुलून गेले होते.

अनिल काकोडकर : शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभात सोनाली बेकनाळकर, स्नेहल चव्हाण यांचा गौरव

नवभारत निर्मितीचा गांभीयांने विचार करा

कोल्हापुर निर्मितीसाठी नवभारताच्या गांभीर्यपर्वक विचार करून नवसंशोधन, तंत्रज्ञान अशा आवश्यक बाबींचा वेध घेऊन त्याअनुषंगाने आपली भूमिका, कार्यशैली युवावर्गाने ठरवावी, असे आवाहन ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर यांनी शुक्रवारी येथे केले.

शिवाजी विद्यापीठाच्या ५३ व्या दीक्षान्त समारंभात ते बोलत होते. विद्यापीठातील लोककला केंद्रातील कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरु डॉ. देवानंद शिंदे होते. यावेळी डॉ. काकोडकर हस्ते कोल्हापुरातील सोनाली बेकनाळकर या विद्यार्थिनीला सन २०१५-१६ मध्ये कला. क्रीडा, बौद्धिक या क्षेत्रांसह एनसीसी, एनएसएस यांतील गुणवत्ताप्राप्त तसेच व्यक्तिमत्त्व, वर्तण्क व नेतृत्वगुण याबाबतचे विद्यापीठाचे सर्वसाधारण कौशल्यासाठीचे राष्ट्रपती सवर्णपदक देऊन सन्मानित करण्यात आले. कलगरु डॉ. शिंदे यांच्या हस्ते

एम. ए. संस्कृत विषयात सर्वाधिक गण प्राप्त केल्याबद्दल 'क्लपती पदक' देऊन गौरविण्यात आले. शानदार, उत्साही वातावरणात पार पडलेल्या या दीक्षान्त समारंभात ४९ हजार ९५१ स्नातकांना पदव्या प्रदान करण्यात आल्या.

डॉ. काकोडकर म्हणाले, जगाच्या सर्वांगीण विकासासाठी कसे योगदान देता येईल याचा विचार युवा वर्गाने करावा. या विकासाच्या ध्येयपुर्तीसाठी देश, समाज, उद्योग आदींच्या पलीकडे कार्यरत उच्चशिक्षणातील बदलती क्षितिजे काबीज करण्यासाठी त्यांनी तत्पर

कार्यक्रमात कुलगुरू डॉ. शिंदे यांनी वार्षिक अहवाल सादर केला तसेच पत्रकारिता विभागातील ग. गो. जाधव अध्यासन स्थापन केल्याचे त्यांनी सांगितले, यावेळी ते म्हणाले, नव्या जगात व युगात पदवीधर यापुढे प्रवेश करणार आहेत. हे नवे जग वेगवान, जागतिक स्पर्धेचे आहे, त्यात टिकन राहण्यासाठी पदवीसह जीवन

शिवाजी विद्यापीठाचा ५३ वा दीक्षान्त समारंभ शुक्रवारी शानदार वातावरणात पार पडला. कोल्हापुरातील सोनाली बेकनाळकर या विद्यार्थिनीला विद्यापीठाचे सर्वसाधारण कौशल्यासाठीचे राष्ट्रपती सुवर्णपवक ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आले यावेळी डावीकडून परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे, कुलगुरू डॉ. देवानंद शिंदे, कुलसचिव डॉ. विलास नांववडेकर उपस्थित होते.

आवश्यक आहे. कार्यक्रमाच्या प्रारंभी प्राचार्य हिंदुराव पाटील, डॉ. रूपा दुपारी अडीचच्या सुमारास परीक्षा शहा, उदय गायकवाड, वित्त व नियंत्रक महेश काकडे हे दीक्षान्त मिरवणुकीने ज्ञानदंड घेऊन कार्यक्रमस्थळी आले. कार्यक्रमास ज्येष्ठ शास्त्रज्ज डॉ. शिवराम भोजे. माजी कुलगुरु डॉ. एस. एच. पवार, प्रा. एन. व्ही. नलवडे, शिरीष पवार, आर. नारायणा, पी. एस. पाटणकर,

लेखाधिकारी अजित चौगुले, आदी उपस्थित होते. कुलसचिव डॉ. विलास नांदवडेकर यांनी पदव्यांचे वाचन केले. आलोक जत्राटकर, आदित्य मैंदर्गीकर, नंदिनी पाटील यांनी सूत्रसंचालन केले. परीक्षा नियंत्रक महेश काकडे यांनी आभार

ग्रामीण विकासाचा सुधारित आराखडा

उत्पादकतेच्या जोरावर आपल्या देशाच्या अर्थव्यवस्थेला बळ देणाऱ्या ग्रामीण भागातील नागरिकांचे उत्पन्न शहरी भागाच्या निम्मे असल्याचे डॉ. काकोडकर यांनी सांगितले. ते म्हणाले, अर्थव्यवस्थेमध्ये मोठे योगदान असणाऱ्या ग्रामीण कुटुंबांपैकी केवळ ९.७ टक्के कुटुंबांना नियमित वेतन मिळते; तर ५६ टक्के नागरिक भूमिहीन आहेत. जगण्यासाठी त्यांना संघर्ष करावा लागत आहे. हे चित्र बदलण्यासाठी ग्रामीण विकासाचा सुधारित प्रारूप आराखडा तयार करावा लागेल. ग्रामीण, दुर्मम भागांतील नागरिकांच्या गरजा भागविण्यासाठी कमी खर्चात उच्च दर्जाचे तंत्रजान विकसित करण्यासाठी आपल्या देशासह इतर विकसनशील राष्ट्रांनी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे

विद्या शाखा	प्रत्यक्ष	अप्रत्यक्ष
कला व ललित कला	5680	3085
सामाजिक शास्त्र	3980	3228
विज्ञान	४६९	4048
विधिं	404	805
वैद्यकीय	00	90
वाणिज्य	803	4028
शिक्षणशास्त्र	808	053
अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान	4086	9800
भागर्तेन न मेप्रिभोगॅशिक	3	6

क्षणचित्रे

- २२ हजार ३३७ स्नातकांनी स्वीकारली प्रत्यक्ष उपस्थित राह्न पदवी.
- विविध विद्याशाखांतील एकूण २५८ संशोधक विद्यार्थिनींना पीएच. डी. व एम, फिल, पदवी प्रदान,
- विविध गुणवत्ताप्राप्त ८७ विद्यार्थ्यांचा व्यासपीठावर पारितोषिके देऊन सन्मान,
- दीक्षान्त समारंभाचे थेट

डॉ. काकोडकर म्हणाले...

- नवउद्योजकता निर्माण करणारी पिढी शैक्षणिक संस्था, महाविद्यालयांनी घडवावी.
- युवकांनी रोजगार मागणारे नको तर रोजगार निर्माते बनावे
- उच्च शिक्षणातील अध्ययन प्रक्रियेत संशोधनाला पुरक वातावरण, दर्जेदार कौशल्यनिर्मिती, मूलभूत मानव मृल्यांच्या प्रस्थापनेसाठी पोषक वातावरणाचा अभाव
- तंत्रज्ञानासाठी आपल्याला अन्य देशांवर अवलंबून राहावे लागते अवलंबित्व कमी करणे आवश्य